

بررسی اثر محافظتی عصاره دارچین و رازیانه بر پارامترهای هیستولوژیک بیضه در الیگواسپرمی القاء شده توسط بوسولفان در موش صحرایی بالغ

رنا محمد یوسف¹، فریبا ظفری^{2*}، فرزاد رجایی³، محمود علیپور⁴

1. دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
2. استادیار علوم تشریح، گروه علوم تشریح، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین
3. استاد بافت شناسی، گروه علوم تشریح، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین
4. دانشیار آمار حیاتی، گروه آمار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

*نویسنده مسؤل: f.zafari@qums.ac.ir

چکیده

مقدمه: بوسولفان یک داروی شیمیایی و یک عامل آلکیل کننده است که اثر مهاری بر سلولهای بنیادی دارد. این دارو در درمان لوسمی میلوئید مزمن و انواع دیگر سرطان مورد استفاده قرار گرفته است. تجویز بوسولفان به بیماران مرد مبتلا به سرطان بدخیم میتواند منجر به ناباروری دائم یا موقت در آنها گردد. بوسولفان به دلیل خاصیت الکیل کننده DNA دارای تاثیر سوء به سلولهایی است که دارای قدرت تقسیم بیشتری هستند، به همین دلیل بیشترین اثر خود را روی اسپرماتوگونیامیگذارند. دارچین با نام علمی (Cinnamon) شناخته می شود و انواع گوناگون دارد. این گیاه دارای خواص مختلفی از جمله تقویت قوای جنسی می باشد. مطالعات نشان داده اند که رازیانه (Foeniculum vulgare) نیز نقش موثری در تقویت قوای جنسی زنان دارد. با توجه به تحقیقات اندک انجام شده بروی اثر رازیانه در سیستم تناسلی مذکر و وجود تناقض بین نتایج موجود، هدف از مطالعه حاضر بررسی اثر محافظتی عصاره های گیاهی دارچین و رازیانه در بهبود ساختار بافت شناسی بیضه در مدل اولیگواسپرمی القاء شده با بوسولفان می باشد.

روش بررسی: در این مطالعه 50 موش صحرایی نر بالغ به صورت تصادفی در 5 گروه تقسیم شدند: گروه شاهد: حیوانات سالم بدون انجام هیچ مداخله ای، گروه کنترل: حیوانات تیمار شده با بوسولفان در دو دوز 25 و 15 mg/kg با فاصله چهارده روز، گروه تجربی 1: حیوانات تیمار شده با بوسولفان+ درمان با عصاره دارچین با دوز 100 mg/kg به صورت داخل صفاقی و در مدت چهارده روز، گروه تجربی 2: حیوانات تیمار شده با بوسولفان+ درمان با عصاره رازیانه با دوز 100 mg/kg به صورت داخل صفاقی و به مدت پنج روز، گروه تجربی 3: حیوانات تیمار شده با بوسولفان+ درمان با عصاره دارچین+ رازیانه با دوز 200 و 100 mg/kg به صورت داخل صفاقی و به ترتیب در مدت چهارده و پنج روز. پس از گذشت چهار هفته نمونه گیری انجام شد، طول و عرض و وزن بیضه ها محاسبه شد. سپس بیضه ها در محلول بوئن فیکس شده و مقاطع بافتی با ضخامت 5 میکرومتر تهیه و رنگ آمیزی H&E انجام شد و لامها مورد بررسی قرار گرفت. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون آماری ANOVA تجزیه و تحلیل شد.

نتایج:

نتیجه گیری: ترکیب عصاره های دارچین و رازیانه دارای اثر محافظتی قابل توجهی بر بیضه موشهای درمان شده با بوسولفان می باشد.

کلید واژه ها: دارچین، رازیانه، بیضه، اسپرماتوگونی، الیگواسپرمی، باروری، موش.